

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
info@mkm.ee

Teie 31.12.2025 nr 2-1/4368-1
Meie 30.01.2026 nr 1-12/1

Töövaidluse lahendamise seaduse muutmise väljatöötamiskavatsus

Täname võimaluse eest esitada arvamust väljatöötamiskavatsuse kohta.

EAKL on alati pooldanud töövaidluskomisjonide (TVK-de) asemel sõltumatu töökohtu loomist, mis lahendaks vaidlused kiiresti, odavalt ja lihtsustatud menetlusnormidega. Aina enam lisandub töövaidluse lahendamise seadusesse tsiviilkohtumenetluse sätteid ja seetõttu TVK-d on menetluslikult üha rohkem sarnased kohtutega, mis teeb töötajate jaoks vaidlused keerulisteks. Kahjuks aga sõltumatut töökohust Eestis ei ole.

1. TVK juhatajate hindamise, värbamise, sisseelamise ja TVK kvaliteedi tagamisega seonduvad probleemid

EAKL peab heaks mõtteks kaotada TVK juhatajate perioodiline hindamine. TVK juhatajad on tööõiguse tippspetsialistid, kelle igapäevatööks on tööõiguse alusel kaasuste lahendamine ja nende tööõiguslaste teadmiste perioodiline hindamine ei ole vajalik.

Leiame, et TVK juhatajatele ei ole vaja kehtestada kolmeaastast katseaega sarnaselt kohtunikega ja TVK juhatajaid ei peaks saama vabastada ametist kolme aasta jooksul mittesobivuse tõttu. TVK juhataja ametikoht ei ole võrreldav eriseaduste alusel töötavate kohtunike või advokaatidega.

TVK järgi hakatakse jälgima, kui palju on kohtuotsuseid, mis tühistavad TVK otsuseid. Kuna TVK otsused ei ole edasikaevatavad ja vaidlus kohtus algab algusest, siis kohus võib lahendada sama vaidluse uute tõendite alusel. Seetõttu ei pruugi kohtu poolt teistsuguse otsuse tegemine tähendada seda, et TVK oleks otsuse valesti teinud. Teistsuguste otsuste tegemine kohtu poolt ei tohiks olla näitajaks, mille alusel TVK juhataja tööd hinnata.

Kui TVK juhatajad leiavad, et vajavad koolitamist, siis see tuleks riigi poolt tagada. Samas TVK koosneb kolmest liikmest ja otsused istungitel tehakse kollegiaalselt. Kindlasti vajavad ka kaasistujad koolitamist, et teha õigeid ja õiglaseid otsuseid.

2. Tööõnnetusest, kutsehaigusest või tööst põhjustatud haigusest tingitud tervisekahjustuse, kehavigastuse või surma põhjustamisega tekitatud kahju hüvitamise vaidluste lahendamine TVK-s

Eestis puudub tööõnnetuste ja kutsehaiguste kindlustus ja tööõnnetuste arv ei vähene. On väga hea, kui tööõnnetusest, kutsehaigusest või tööst põhjustatud haigusest tingitud tervisekahjustuse või surma põhjustamisega tekitatud kahju (edaspidi tervisekahju) probleemi lahendamiseks otsitakse riigi tasemel lahendusi. Kindlasti tuleks edasi töötada eesmärgiga Eestis seadustada tööõnnetuste ja kutsehaiguste kindlustus, mis jätaks ära pikad ja koormavad vaidlused nii tööandjale kui ta töötajale. Nii kaua kuni tervisekahju tõttu peab töötaja tööandja vastu esitama nõude töövaidlusorganisse ja tööandjaga töövaidlusorganismis vaidlema, ei saa rääkida kiirest ja tõhusast tervisekahju hüvitamisest.

2.1 TVK puuduv pädevus

Käesoleval ajal ei ole TVK-d meie hinnangul võimalised tervisekahjusid lahendama vajaliku pädevuse puudumise tõttu. Tervisekahju nõuete aluseks on tööandjate poolsed töötervishoiu ja tööohutuse nõuete rikkumised ja nõue tööandja vastu tuleb esitada võlaõigusseaduse sätete alusel. Vaidluse lahendamine eeldab tervisekahju hindamist, tööandja süü tuvastamist ja põhjusliku seose leidmist tööandja tegevuse/tegevusetuse ning töötajal tekkinud kahju vahel. Kindlasti on vajadus ka mittevarealise kahju hindamiseks ja ekspertide kaasamiseks olukorras, kus töötajal ei pruugi olla piisavalt rahalisi vahendeid ekspertiisikulude tasumiseks.

2.2 Suur risk vaidluse jätkumiseks

Praegu kehtiv olukord, kus TVK-s toimunud vaidlus algab maakohtus algusest, on töötajatele arusaamatu ja koormav. Kui töövaidluste korral võib avalduse esitajaks olla nii tööandja kui ka töötaja, siis tervisekahju asjades on avalduse esitajateks ainult töötajad. Võib juba ette ennustada, et ükski tööandja ei ole nõus TVK otsusega, mille alusel tuleks töötajale tekkinud kahju hüvitada. Tööandjale muutub väga kasulikuks esitada kohtule taotlus TVK otsuse uueks läbivaatamiseks ainuüksi seetõttu, et TVK otsus ei jõustuks.

Töötajad ei ole võimalised ise kohtu jaoks dokumente vormistama ja tihti puuduvad neil ka vahendid isegi nõustaja kaasamiseks. Seega võib tekkida olukordi, et TVK otsus ei jõustu. Selliseid olukordi tuleks kindlasti seaduse muutmisega vältida.

2.3 Nelja astmeline vaidluse lahendamine

Tervisekahju lahendamine TVK-s peaks tagama kiirema lõpliku lahendi jõustumise. Kui TVK-d hakkavad lahendama ka tervisekahju vaidlusi, peaks TVK otsustel oleks võrdväärne kaal esimese astme kohtuotsusega. Maakohtus algab vaidlus algusest ja seega aeg, millal töötaja saab lõpliku lahendi, pikeneb TVK-s toimuva menetlusaja võrra. Kui TVK otsuseid oleks võimalik vaidlustada teise astme kohtus, siis vaidluse osapooled saaksid lõpliku lahendi kiiremini. Sama probleem on ka kõigi teiste töövaidlustega ja seetõttu vajab probleem lahendamist.

2.4 Menetluskulud

Töötamise tagajärjel kahju saanud inimesed on kaotanud oma töövõime ja koos sellega endise sissetuleku. Neil puuduvad rahalised vahendid ja teadmised, et olla tööandjaga vaidluses võrdne osapool. Kindlasti on tervisekahju vaidlused pikemaajalised ja kulukamad võrreldes nõ tavalise töövaidlusega. Tulenevalt eeltoodust on oluline, et TVK-s kantud menetluskulud kannavad pooled ise. Töötaja seisukohast on ebaõiglane, kui vaidluse jätkumisel kohtus peab töötaja maksma teise poole TVK-s kantud menetluskulud. Veelgi enam ei tohiks tekkida sellist olukorda, kui töövaidlust kohtus läbi ei vaadata, TVK otsus ei jõustu ja töötajalt nõutakse vastaspoole TVK-s kantud kulusid võlaõigusseaduse sätete alusel. TvLS-sse tuleks lisada säte, et TVK-s kantud menetluskulud ei ole võimalik pooltel kohtumenetluses välja nõuda.

TVK eesmärgiks on kiire, lihtne ja odav menetlus. Kokkuvõtvalt leiame, et tervisekahju kaasuste lahendamine TVK-s ei taga töötaja jaoks kiiremat ja odavamat lõpliku lahendi saamist ja tööandja poolt kahju hüvitamist.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kaia Vask
EAKLi esimees